

23 maart 2017

nummer 88

Geachte heer/ mevrouw Snoey Kiewit,

Hierbij ontvangt u de nieuwsbrief van IVM Caring Capital van maart 2017. Deze maand vragen we uw aandacht voor de volgende onderwerpen:

- En Marche!
De Caring Capital View van maart 2017, door Hans Molenaar, CIO.
- Nieuwe mensenrechten benchmark voor beleggers
- Definitief geen nihilbeding in nieuwe alimentatiewet
- Rapport waarschuwt voor verliezers bij energietransitie
- Recente uitspraken over uitsluiting bij schenken
- VN meteorologen: 2016 was warmterecord
- Januari: consumptieplus van 2,7%

We hopen en vertrouwen erop dat de informatie in deze artikelen voor u nuttig is en wensen u veel plezier bij het lezen.

Met vriendelijke groet,

Het bestuur van IVM Caring Capital

Ilco Snoey Kiewit, *Chief Commercial Officer*

Hans Molenaar, *Chief Investment Officer*

Hans Volberda, *Chief Executive Officer*

En Marche!

CARING CAPITAL VIEW

Hans Molenaar, IVM Caring Capital CIO

De titel van deze Caring Capital View zegt u nu misschien nog niets, maar de kans is groot dat u “En Marche!” de komende weken vaak in de media zult tegenkomen. Het is de naam van de partij die is opgericht door de politicus Emmanuel Macron. Hij heeft zich kandidaat gesteld voor de Franse presidentsverkiezingen en wordt nu al gezien als een belangrijke kanshebber om deze te winnen.

Op naar de volgende ronde

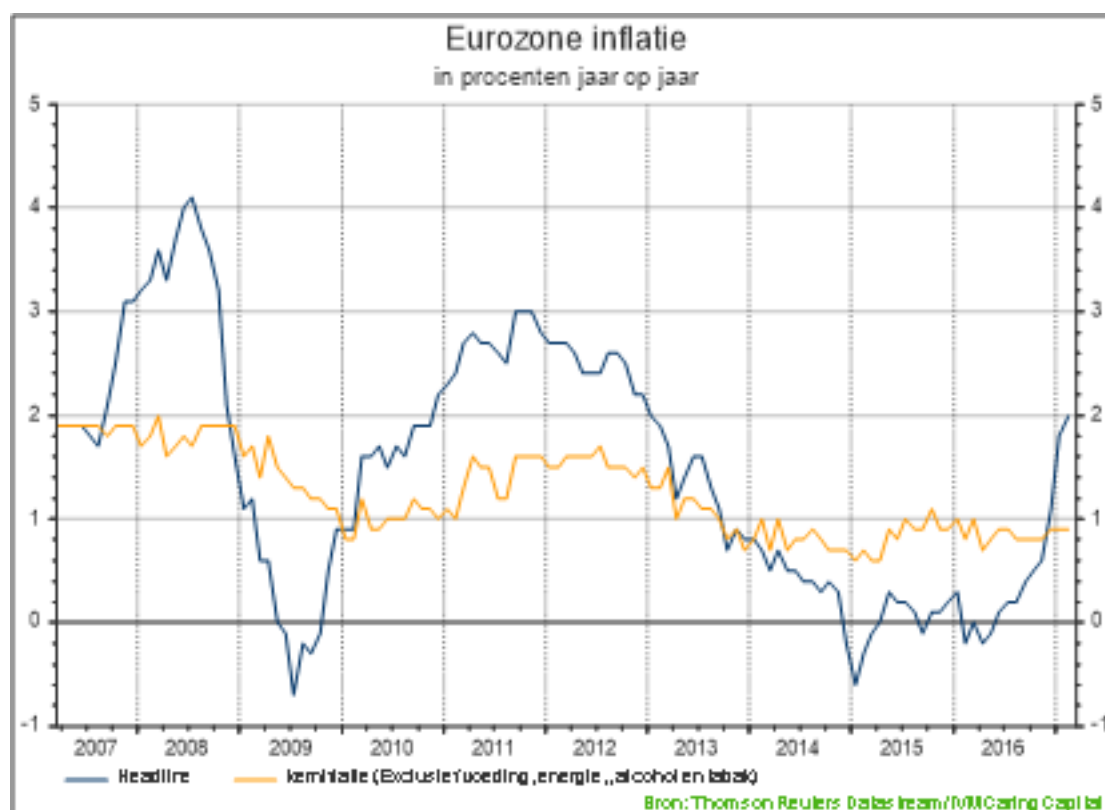
Macron presenteert zichzelf als een redelijk alternatief voor zowel de traditionele partijen (republikeinen en socialisten, al decennia aan de macht in Frankrijk), als voor het Front National, de rechts-populistische beweging van Marine Le Pen. De Franse kiezers hebben het vertrouwen in de traditionele politieke partijen verloren. De socialisten van de huidige president Hollande hebben hun verkiezingsbeloften niet waargemaakt. En Fillon, de kandidaat van de republikeinen, heeft zich in de nesten gewerkt door een schandaal. Hij wordt ervan beticht dat hij als parlementslid zijn vrouw een salaris gaf, zonder dat zij hiervoor hoefde te werken. In Frankrijk zijn de verkiezingen getrapt. Als er na de eerste ronde geen winnaar is met een absolute meerderheid, komt er een tweede ronde waarin alleen de twee kandidaten meedoen die in de eerste ronde de meeste stemmen kregen. Het lijkt er nu op dat Le Pen de eerste ronde gaat winnen en Macron tweede wordt. Omdat veel kiezers die in de eerste ronde op andere kandidaten hebben gestemd naar verwachting in de tweede ronde zeker niet op Le Pen zullen stemmen maar op Macron, is er een goede kans dat hij de nieuwe president van Frankrijk wordt. Macron is pro-Europa en heeft gematigde standpunten op het gebied van immigratie en vreemdelingenbeleid.

Groei wereldwijd

En Marche! kan worden vertaald als *Voorwaarts!* Dit geldt de laatste maanden ook voor de economische groei in de wereld. Na de kredietcrisis bleef het economisch herstel beperkt. Er was namelijk geen sprake geweest van een winstrecessie, maar van een balansrecessie. Het kostte veel meer tijd om de balansen weer op orde te krijgen. Centrale banken hebben hierbij een belangrijke rol gespeeld en doen dit nog steeds. In de VS is al meerdere jaren sprake van economisch herstel. Dit kan niet gezegd worden van Europa en Japan. Pas sinds het laatste kwartaal van vorig jaar gaat het steeds beter in Europa. Dit geldt ook voor China; vorig jaar waren er nog veel zorgen of de groei daar niet zou afzakken. Inmiddels zien we ook in Japan de eerste tekenen van een pril herstel. In Zuid-Amerika zijn Brazilië en Argentinië door een zware recessie gegaan, maar lijken deze landen de opgaande weg weer te hebben gevonden. In India heeft premier Modi succesvol belangrijke monetaire hervormingen doorgevoerd. Kortom, de economische groei in de wereld heeft de afgelopen kwartalen een veel breder draagvlak gekregen en dat is positief. Maar van uitbundige groei is echter nog steeds geen sprake. Wij handhaven dan ook onze verwachting van beperkte economische groei wereldwijd, maar nu op een meer robuuste basis.

Visie

De economische groei in de wereld ontwikkelt zich de laatste maanden dus positief. We zien ook dat de inflatie stijgt, al blijft dit beperkt tot de brede inflatie-index. De kerninflatie (waarbij de veel beweeglijker prijsontwikkeling van energie en voeding niet wordt meegenomen) is nog altijd stabiel rond de 1%. Dit is goed te zien in onderstaande grafiek.

Als verwacht heeft de FED vorige week de rente verhoogd. Daarbij herhaalden de Amerikaanse centrale bankiers dat zij vasthouden aan hun eerdere visie, namelijk om dit jaar drie renteverhogingen door te voeren. Dat verklaart de positieve reactie van de financiële markten op deze

verhoging. De politieke onzekerheid blijft echter groot, al is er één angst weggenomen, nu in Nederland de populisten niet de grootste partij zijn geworden. Ook in Frankrijk lijken de populisten niet te gaan winnen, al hebben we hier pas zekerheid over in april of mei. Het Verenigd Koninkrijk zal naar verwachting eind deze maand de volgende stap zetten in het proces van de Brexit. De Schotse regering heeft aangekondigd opnieuw een referendum te willen houden over de vraag of Schotland onderdeel moet blijven van het Verenigd Koninkrijk. In de zomer of het najaar zijn er mogelijk weer verkiezingen in Italië. De Amerikaanse regering heeft nog altijd geen concrete invulling gegeven aan de door Trump aangekondigde belastingverlagingen, investeringen in infrastructuur en veranderingen op het gebied van de internationale handel. Het blijft onduidelijk hoe dit beleid eruit komt te zien. Ook is het nog maar de vraag of de Senaat en het Huis van Afgevaardigden zullen instemmen met de plannen van Trump.

Beleid

De beter dan verwachte economische ontwikkeling, de afnemende politieke onzekerheid en de licht meevallende eerste kwartaalcijfers van de ondernemingen stemden ons weer wat positiever over de aandelenmarkten. Wij hebben daarom besloten de tactische asset allocatie aan te passen, door de onderweging van aandelen terug te brengen van tien naar vijf procent. Dat wij toch onderwogen blijven heeft te maken met de hoge waardering van aandelenmarkten, die al een flink voorschot hebben genomen op de positieve ontwikkelingen. De lange rente is nu al enkele maanden langzaam aan het oplopen. Al gaat dit niet in een rechte lijn, de trend is duidelijk omhoog. Op grond van de positieve economische ontwikkelingen handhaven wij de korte looptijd van de obligatieportefeuille, zodat de gevoeligheid voor een rentestijging beperkt blijft.

Het performanceoverzicht van de modelportefeuille kunt u vinden op onze website: www.ivmcaringcapital.nl.

© IVM Caring Capital 2017. Niets uit dit document mag worden gekopieerd of verspreid zonder voorafgaande toestemming van de auteur.

[Naar boven](#)

Nieuwe mensenrechten benchmark voor beleggers

Op 13 maart jl. werd in Londen de eerste benchmark geïntroduceerd als hulpmiddel voor investeerders die het aspect mensenrechten mee willen nemen in hun beleggingskeuzes. De *Corporate Human Rights Benchmark* (CHRB) is een gezamenlijk initiatief van mensenrechtenorganisaties en grote professionele beleggers. Daaronder bevinden zich pensioenbelegger APG (Nederland), Nordea Wealth Management (Scandinavië) en verzekeraar Aviva (Groot-Brittannië). Institutionele beleggers kiezen steeds meer voor duurzaam. De CHRB wil hen helpen bedrijven te beoordelen op hun omgang met mensenrechten. Voor andere aspecten van duurzaam beleggen bestonden al langer vergelijkbare tools. De hoop is dat zowel directe druk van grote beleggers als een goede score op de benchmark bedrijven ertoe zal brengen hun prestaties op mensenrechtengebied te verbeteren. Inmiddels hebben 85 vermogensbeheerders over de hele wereld de CHRB geadopteerd. Samen zijn zij goed voor een belegd vermogen van 5300 miljard dollar.

Nog lange weg te gaan

In deze eerste benchmark staan de screeningsresultaten van 98 bedrijven uit de kleding-, voeding- en grondstoffensector. Een bewuste keuze, omdat juist in deze sectoren veel mensenrechtenschendingen voorkomen. De bedrijven werden beoordeeld op 100 indicatoren, waaronder salariëring, werktijden, veiligheid op het werk en kinderarbeid. Ook wordt gekeken hoe serieus zij ingaan op klachten over mensenrechtenschendingen. Uiteindelijk moet de CHRB de grootste 500 bedrijven van de wereld omvatten. Van de nu gescreende ondernemingen scoort Unilever (Nederlands/Brits) het hoogst. Met een score van 50 – 59% staat het bedrijf zelfs in de top 3. Andere (half) Nederlandse ondernemingen als Heineken en Shell scoren met 30 – 39% beduidend minder. Maar nog altijd beter dan de meerderheid (63%), die nog onder de 30% scoort. “De meeste bedrijven hebben nog een lange weg te gaan” is dan ook de reactie van de Vereniging van Beleggers voor Duurzame Ontwikkeling, die ook bij het initiatief was betrokken.

Bronnen: fd.nl, business-humanrights.org

[Naar boven](#)

Definitief geen nihilbeding in nieuwe alimentatiewet

Vorige week hebben de drie initiatiefnemers een belangrijke wijziging aangebracht in hun wetsvoorstel 'Versobering partneralimentatie'. Daarin blijft de huidige regel gehandhaafd, dat een beding tot uitsluiting van partneralimentatie ('nihilbeding') nietig blijft. Het drietal had het mogelijk willen maken om bij huwelijksvoorwaarden vóór het huwelijk af te spreken dat er bij scheiding geen sprake zal zijn van partneralimentatie.

Bescherming

Hiertegen kwam echter veel verzet van partijen die rechtsbescherming (van de zwakste partij in het huwelijk) belangrijker vinden dan contractvrijheid. Zo adviseerde de Raad van State vorig jaar tégen de invoering van een voorhuwelijks nihilbeding. Eerder al hadden de vereniging van Familierecht Advocaten Scheidingsmediators (vFAS) en de Raad voor de Rechtspraak (RvR) gewaarschuwd voor de risico's. Met de recente aanpassing van de initiatiefwet wordt aan deze bezwaren tegemoet gekomen. Voor mede-indiener Jeroen Recourt, tot gisteren justitiewoordvoerder voor de PvdA, was het één van zijn laatste acties in de Tweede Kamer. Door het grote verlies van zijn partij bij de verkiezingen op 15 maart jl. moest hij zijn zetel opgeven.

Met dank aan Van Ewijk Estate Planning.

[Naar boven](#)

Rapport waarschuwt voor verliezers bij energietransitie

In een recente 'whitepaper' gaat Henk Grootveld, hoofd trendbeleggen bij Robeco, in op de gevolgen van de duurzame energietransitie voor bepaalde economische partijen. Volgens hem is de trend naar hernieuwbare zonne- en windenergie inmiddels ruimschoots de idealistische en subsidiefase voorbij en bezig onomkeerbare economische realiteit te worden: "...zonne- en windenergie hebben op een aantal plaatsen al niet eens meer de steun van milieu-activisten nodig om de strijd te winnen. Het kapitalisme heeft het van hen overgenomen." Net als bij eerdere economische omwentelingen is het moeilijk om nu al winnaars en verliezers uit te roepen. Maar dat er verliezers zullen zijn is onvermijdelijk. De marginale kosten van zonne- en windenergie zijn verwaarloosbaar, terwijl beide bronnen nagenoeg onuitputtelijk zijn.

Opslag is de sleutel

Grootveld is ervan overtuigd dat nieuwe technologische ontwikkelingen de opslag van schone surplus energie veel efficiënter en goedkoper zullen maken. Betere en betaalbare accu's in zowel voertuigen als voor stationair gebruik zullen grote consequenties hebben voor zowel autofabrikanten als nutsbedrijven die nu nog overwegend energie uit fossiele brandstoffen leveren. Door de steeds lagere exploitatiekosten van zonne- en windenergie, zullen deze al in de komende decennia veruit de belangrijkste energiebronnen worden. Hooguit is er voor bijvoorbeeld gas nog een bijrol weggelegd in back-up systemen voor de opvang van pieken en dalen, die nu eenmaal inherent zijn aan de winning van de nieuwe energiebronnen. Grootveld waagt zich niet aan het voorspellen van individuele winnaars en verliezers. Met één uitzondering: op het gebied van windenergie hebben GE, Siemens en Vestas nu al een vrij onaantastbare positie opgebouwd. Het inmiddels gerealiseerde volume aan windmolens is groot genoeg om een stabiele inkomensstroom uit onderhoud te genereren. Overigens is er volgens de auteur één onbetwiste winnaar: de mensheid en onze planeet.

Bronnen: fondsnieuws.nl, robeco.com

[Naar boven](#)

Recente uitspraken over uitsluiting bij schenken

Wanneer valt een schenking aan één van beide (huwelijks)partners in de gemeenschap van goederen? Veel gulle gevers willen dat hun geld alleen ten goede komt aan 'eigen bloed' en sluiten daarom de 'koude kant' bewust uit. Hoe belangrijk timing hierbij is wordt treffend geïllustreerd door twee recente gerechtelijke uitspraken.

Akte achteraf is geen bewijs

Het eerste geval speelde in hoger beroep voor het Gerechtshof Amsterdam. Het ging om een getrouwde vrouw, die drie maanden vóór indiening van het echtscheidingsverzoek een akte 'bekrachtiging schenking' had laten passeren. Daarin verklaren haar ouders anderhalf jaar eerder een bedrag van € 20.000 aan haar te hebben geschonken, onder toepassing van een uitsluitingsclausule. De man stelt daar tegenover dat de schenking in de huwelijksgemeenschap is gevallen, omdat de uitsluitingsclausule niet tegelijk met de schenking is opgesteld. De rechter geeft hem hierin gelijk. Een uitsluitingsclausule moet worden kenbaar gemaakt op het moment van de schenking. Wél is het zo dat er geen 'vormvoorschrift' voor geldt. Waar het om gaat is dat de schenker tijdig laat weten dat hij een partner (en diens eventuele erfgenamen) wil uitsluiten. In dit geval ging het om een overmaking van de ouders direct naar de hypotheekverstrekker van het echtpaar, ter verlaging van de gezamenlijke hypotheekschuld. De pas anderhalf jaar later opgestelde notariële akte (hoe 'officieel' ook), bewijst niet dat uitsluiting op dat moment de bedoeling was van de ouders. De rechter gaf de vrouw nog wel de kans om dit met behulp van getuigenverklaringen hard te maken en hield de zaak aan.

Uitsluitingswens onduidelijk

Een vergelijkbaar geval speelde vorig jaar voor de Rechtbank Noord-Nederland. Ook hier weer een echtscheiding en de vraag of tijdens het huwelijk aan één partner (de vrouw) geschonken bedragen in de huwelijksgemeenschap waren gevallen. Het ging om regelmatige overmakingen door haar vader naar een uitsluitend op háár naam gestelde rekening. De meldingen bij de overboekingen varieerden van 'Gift pa' tot 'Gift 2011 van pa voor dochter'. Voor de rechter vooralsnog onvoldoende om hieruit een uitdrukkelijke uitsluitingswens van vader te destilleren. Dat de vrouw een eigen rekening had was irrelevant en deed bovendien niets af aan de gemeenschap van goederen. Ook in dit geval gaf de rechter de vrouw de kans alsnog met bewijs te komen dat de schenkingen van haar vader niet in de gemeenschap zijn gevallen. Omdat zij daar uiteindelijk van af zag, was het eindoordeel dat er geen uitsluitingsclausule gold. Dus viel het geld in de gemeenschap en kon de man aanspraak maken op de helft.

Met dank aan Van Ewijk Estate Planning. Relaties van IVM Caring Partners met vragen over schenken kunnen hierover contact opnemen met hun vaste contactpersoon.

[Naar boven](#)

VN meteorologen: 2016 was warmterecord

Deze week kwam de United Nations World Meteorological Organization (WMO) naar buiten met zijn jaarlijkse klimaatrapport. Volgens deze *Statement on the State of the Global Climate in 2016* werden er vorig jaar over de hele wereld weer nieuwe temperatuurrecords gemeten. Nooit eerder kwam de gemiddelde temperatuur meer dan 1,1 graad boven de pre-industriële waarden. Het zeewaterniveau bereikte –mede als gevolg van El Niño- overal recordhoogtes, terwijl er in november meer dan 4 miljoen vierkante kilometer ijslaag verloren ging, iets wat nog nooit eerder was gebeurd. De WMO-meteorologen leggen een duidelijke link met het CO₂-niveau, dat eveneens een recordhoogte bereikte. Sinds 2001 was het elk jaar gemiddeld 0,4 graad warmer dan het lange termijn-gemiddelde voor de periode 1961 – 1990, die het WMO gebruikt als referentiepunt om de opwarming van de aarde te monitoren. Het extreme weer lijkt zich ook in 2017 voort te zetten. Het Noordpoolgebied maakte deze winter al drie polaire 'hittegolven' mee, met bijna-dooitemperaturen in een tijd waarin het zeewater normaliter bevroert. Ook elders in de wereld deden zich extreem afwijkende weerpatronen voor, met alleen al in de VS 11.743 gebroken warmterecords afgelopen februari.

Bron: un.org

Naar boven

Januari: consumptieplus van 2,7%

Vandaag meldde het Centraal Bureau voor de Statistiek dat de gezinnen in Nederland afgelopen januari 2,7 procent méér hebben besteed dan in dezelfde maand vorig jaar. Met name aan woninginrichting en gas (door het koude weer) werd meer geld uitgegeven. In totaal gaven consumenten 5 procent meer uit aan duurzame goederen en 2,1 procent meer aan voedings- en genotmiddelen. Eerder al meldde het CBS dat de detailhandel in januari een omzetplus van 5 procent had geboekt ten opzichte van januari 2016. Aan diensten (huren, openbaar vervoer, verzekeringen) gaven consumenten 1,2 procent meer uit dan begin vorig jaar. Diensten maken ongeveer de helft uit van alle binnenlandse consumptieve bestedingen. De grotere uitgavebereidheid is in lijn met het consumentenvertrouwen, dat volgens een CBS-bericht van afgelopen maandag nu op 16 staat, het hoogste niveau in bijna 10 jaar. Ter vergelijking: het gemiddelde consumentenvertrouwen over de afgelopen 20 jaar bedroeg - 8. De hoogste stand ooit werd bereikt in april 2000 (+ 27). Het absolute dieptepunt werd gemeten in februari 2013, met een stand van - 44. Deze maand zijn de consumenten zowel positief over het economische klimaat, als over de eigen koopbereidheid.

Bron: cbs.nl

[Naar boven](#)

Heeft u tips, vragen of opmerkingen laat het ons weten.

Telefoon +31 23 531 01 85 Bereikbaar op werkdagen van 9.00 tot 17.00 uur.

ivm **caring
capital**
verantwoord denken is vooruit denken

[Afmelden voor de nieuwsbrief](#)